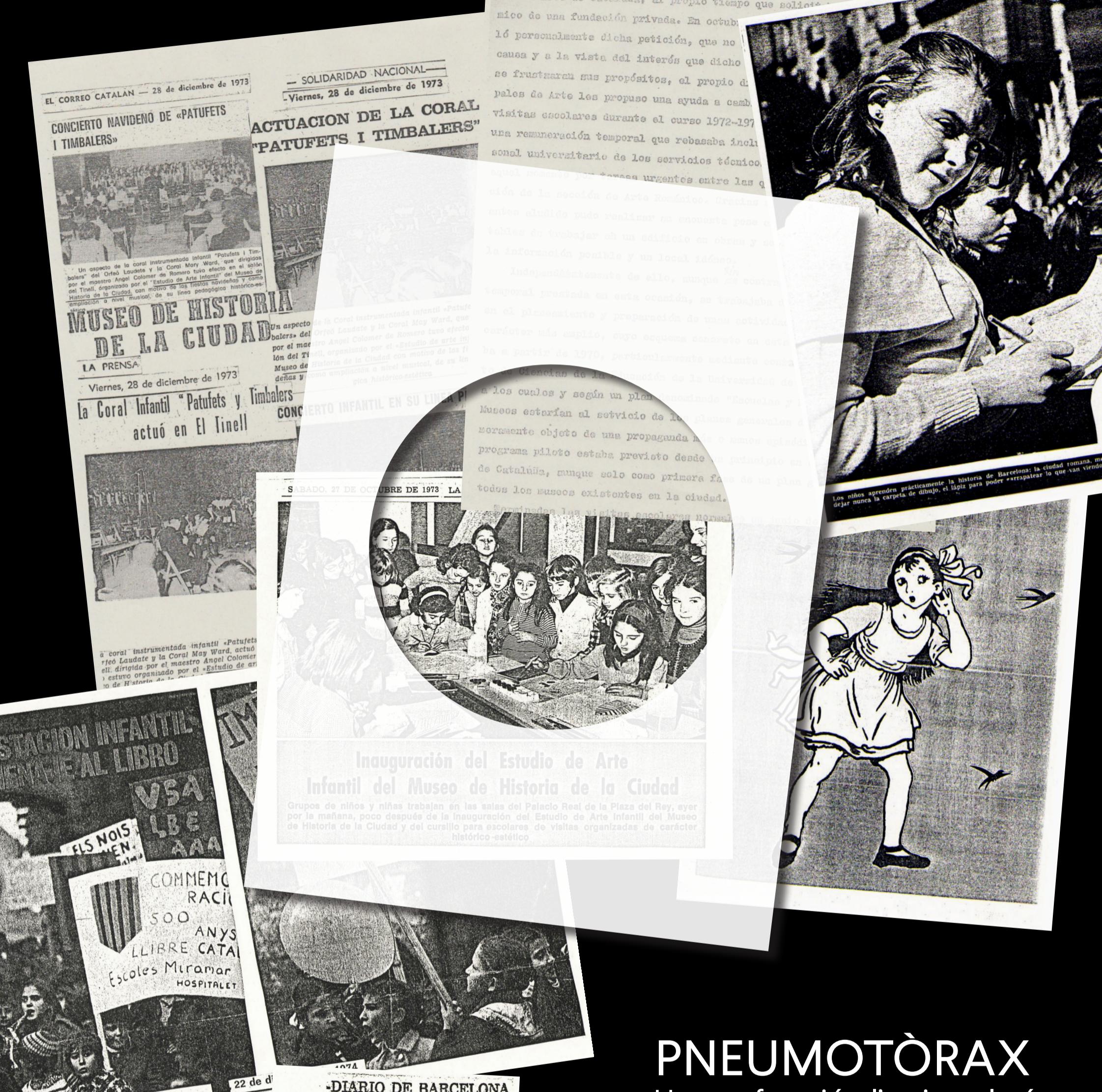

MUSEU NACIONAL D'ART DE CATALUNYA

Un grupo de antiguos alumnos de la Escuela Superior de Bellas Artes se propuso por propia iniciativa la realización de un estudio para preparar una guía didáctica de museos barceloneses, como continuación de otros trabajos en equipo que habían desarrollado dentro de la Escuela. Con tal fin pidieron autorización para iniciar sus encuestas en el Museo de Arte de Cataluña, al propio tiempo que solicitaron una fundación privada. En octubre de 1972, personalmente dicha petición, que no causó y a la vista del interés que dicho grupo mostraba en su trabajo, se frustraron sus propósitos, el propio director de Arte les propuso una ayuda a cambio de visitas escolares durante el curso 1972-1973, una remuneración temporal que rebasaba incluyendo el salario universitario de los servicios técnicos, que no obstante por razones urgentes entre las que se encontraba la necesidad de arte románico, gracias a este acuerdo pudo realizar su encuesta pese a las dificultades de trabajar en un edificio en obras y no tener la información posible y un local sólido.

Independientemente de ello, aunque no contando con la autorización temporal prestada en esta ocasión, se trabajaba a través de la Escuela en el planteamiento y preparación de otras actividades de carácter más amplio, cuya enfoque concreto en este caso es a partir de 1970, particularmente mediante conciertos y conferencias de la Escuela de la Universidad de Barcelona, a los cuales y según un plan denominado "Escuelas y Museos" estaban al servicio de los planes generales de formación objeto de una propaganda más o menos espandida. El programa piloto estaba previsto desde su principio en Cataluña, aunque solo como primera fase de un plan a todos los museos existentes en la ciudad.

Los niños aprenden prácticamente la historia de Barcelona: la ciudad romana, la edad media, la época modernista, etc. Sin dejar nunca la carpeta de dibujo, el lápiz para poder arrapatear lo que van viendo.

PNEUMOTÒRAX

Una perforació a l'arxiu-pulmó

Per Jordi Ferreiro

**Prorrogada
Extended
23/2/2020**

6/6/2019 - 24/11/20

Espai educArt
Accés lliure / Acceso libre / Free Entry

PNEUMOTÒRAX

Una perforació a l'arxiu-pulmó

L'arxiu-pulmó és un espai intermedi real que recull tota la documentació dels diferents departaments del Museu pendent de classificar i codificar. Aquesta manera d'anomenar-lo fa pensar en el Museu com un ésser viu, i tots aquells documents que genera, com el seu oxigen.

L'artista i educador Jordi Ferreiro (Barcelona, 1982) ha fet una immersió en aquest arxiu per investigar la llarga relació del Museu amb l'educació. *Pneumotòrax* és una perforació que provoca una fuga i que treu a la llum fotografies, documents, materials i experiències que han basculat entre allò artístic i allò educatiu des de l'any 1945 i fins a l'any 2000.

En un moment de reflexió intensa sobre el paper de l'educació a molts nivells i celebrant els més de 40 anys de tasca educativa del Museu, aquesta "fuga" de l'arxiu-pulmó pretén produir un estat de pausa i reflexió de la institució cultural a través de la revisió de la seva història.

NEUMOTÓRAX

Una perforación en el archivo-pulmón

El *archivo-pulmón* es un espacio intermedio real que recoge toda la documentación de los diferentes departamentos del Museo pendiente de clasificar y codificar. Esta forma de denominarlo hace pensar en el Museo como un ser vivo, y todos los documentos que genera, como su oxígeno.

El artista y educador Jordi Ferreiro (Barcelona, 1982) ha hecho una inmersión en este archivo para investigar la larga relación del Museo con la educación. *Neumotórax* es una perforación que provoca una "fuga" y que saca a la luz fotografías, documentos, materiales y experiencias que han basculado entre lo artístico y lo educativo, desde el año 1945 y hasta el año 2000.

En un momento de reflexión intensa sobre el papel de la educación a muchos niveles y celebrando los más de 40 años de tarea educativa del Museo, esta "fuga" del archivo-pulmón pretende producir un estado de pausa y reflexión de la institución cultural a través de la revisión de su historia.

Ens hem de remuntar als anys 70 del segle passat per trobar els orígens dels departaments d'educació dels museus de la ciutat de Barcelona, dels quals va parlar Andrea García Sastre en el seu article del 1996 "L'educació artística als museus de Barcelona". Ara, quasi 25 anys després i gràcies a aquest projecte de l'artista i educador Jordi Ferreiro, surten a la llum petites històries que il·luminen les absències i que ens han de permetre reescriure la història, reflexionar sobre el paper de l'educació artística avui dia i posar en valor bones pràctiques, processos, autories, participants, etc. En definitiva, moments de l'educació en els museus que fins ara havien estat invisibilitzats.

Obrir els arxius incomplerts, freds i immutables i espiolar-los és per si mateix un acte de reivindicació i de provocació. I ho és en la mesura que els obrim a la consulta perquè altres veus més enllà de la institucional parlin sobre la nostra història. Així, la consulta de l'arxiu es converteix en un procés creatiu que construeix nous significats a partir dels materials seleccionats. L'arxiu d'educació del Museu Nacional és incomplet i fragmentari, però sent plenament conscients de les seves febleses sabem positivament que al material que s'hi guarda hi ha la llavor del seu poder.

Aquest exercici solitari de Jordi Ferreiro, amb la complicitat dels equips de l'Arxiu del Museu Nacional, és un primer pas en la direcció de construir la memòria col·lectiva que ha de quedar recollida per formar part del patrimoni de l'educació en el museu del nostre país, de "l'altre patrimoni" com va dir Pruden Panadès ("Els Serveis Educatius en la cultura institucional: una aproximació", 2009, Universitat de Girona). Memòria col·lectiva que es construeix, també, gràcies a totes aquelles veus que formen part de la comunitat i que contribueixen a fer-la viva amb el seu coneixement, la seva experiència, i la seva participació.

Teresa González Cap del Departament d'Educació del Museu Nacional. Un granet de sorra en aquesta memòria col·lectiva | Responsable del Departamento de Educación del Museo Nacional. Un grano de arena en esta memoria colectiva | Head of the Education Department at the Museu Nacional. A grain of sand in this collective memory.

Professors, alumnes, arxivers, artistes... voleu crear altres fugues? Si voleu fer una visita conjunta a l'Arxiu i a l'Espai educArt, escriviu a grups@museunacional.cat.

Consulteu al web del Museu les activitats vinculades al projecte:
www.museunacional.cat/espai-educart

Profesores, alumnos, archiveros, artistas... ¿queréis crear otras fugas? Si queréis hacer una visita conjunta al Archivo y al Espacio educArt, escribid a grups@museunacional.cat.

Consultad en la web del Museo las actividades vinculadas al proyecto:
www.museunacional.cat/espai-educart

PNEUMOTHORAX

A perforation in the lung-archive

The *lung-archive* is an actual and real intermediate space that contains all the documentation from the Museum's different departments that are awaiting classification and encoding. Referring to it in this way makes us think of the Museum as a living being and all of the documents it creates as its oxygen.

Artist and educator Jordi Ferreiro (Barcelona, 1982) has immersed himself in this archive to research the Museum's long relationship with education. A *pneumothorax* is a perforation that causes a leak and brings to light the photographs, documents, materials and experiences that have swung between the artistic and the educational since 1945 and through 2000.

At a time of intensive thought about the role of education at many different levels, and celebrating the Museum's 40 plus years of educational work, the intention of this 'leak' in the archive-lung is to generate a time for the cultural institution to pause and reflect by reviewing its history.

We have to go back to the 1970s to find the origins of education departments at museums in the city of Barcelona. Andrea García Sastre spoke of them in his article 'Artistic education at Barcelona's museums'. Now, almost 25 years later and thanks to this project by artist and educator Jordi Ferreiro, small stories and histories are coming to light that illuminate the absences that must let us rewrite history, reflecting on the role of artistic education today and sharing and highlighting good practices, processes, authorships, participants... In short, educational initiatives at museums that have been kept invisible until now.

Opening up the incomplete, cold and immutable archives and then collecting and showcasing them are in and of themselves provocative actions of recognition and revealing. And this is true to the extent that we are opening them up for consultation so that other voices beyond the institutional field can speak of our history. Thus, viewing the archive becomes a creative process that constructs new meanings using the selected materials. The education archive at the Museu Nacional is incomplete and fragmented. However, fully aware of its weaknesses, we are absolutely certain that the seed of its power rests in the materials stored within it.

This solo endeavour by Jordi Ferreiro, with the complicity of the archive teams at the Museu Nacional, is a first step in the direction to construct the collective memory that must be brought together and revealed as part of the educational heritage at our country's museums, the 'other heritage' as Pruden Panadès referred to it ('Educational services in institutional culture: an approach', 2009, University of Girona). A collective memory that is also constructed thanks to all the voices that are part of the community and that contribute with their knowledge, their experience and their participation to make it come alive.

Teachers, students, archivists, artists... would you like to create other leaks? Book a group visit to the archive and the Espai educArt:
grups@museunacional.cat.

You can find more information on the Museum website about the activities linked to this project:
www.museunacional.cat/espai-educart